

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Katedra filozofie

Práce (co se nehodí, škrtněte): diplomová / bakalářská

Posudek (co se nehodí, škrtněte): vedoucího / oponenta

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): PhDr. Daniel Špelda, Ph.D.

Práci předložil(a): Alena Beránková

Název práce: Renesanční skepticismus a jeho úloha při vzniku novověkého myšlení

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce Aleny Beránkové je „ukázat, jakou roli hrál renesanční skepticismus při formování filosofického myšlení novověku,“ (s. 6) – novověkým myšlením přitom míní zejména Descarta. Práce je rozdělena do tří částí. V první části Beránková s pomocí standardních přehledů antické filosofie představuje antický skepticismus, zejména pyrrhónskou skepsi. Ve druhé části se Beránková věnuje skepticizmu v době renesance; zejména pak hlavnímu představiteli renesanční skepse – Michelu de Montaigne. Ve třetí části se Beránková soustředí na Descartovu epistemologii a úlohu skepticizmu při jejím vzniku a vypracování. Cíl práce tak byl naplněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Práce Aleny Beránkové má své kladné i záporné stránky. Mezi klady patří: a) práce s poměrně rozsáhlým souborem knih, z nichž přinejmenším polovina je v angličtině. Využívání recentní zahraniční odborné literatury je na úrovni práce velice dobře poznat; b) plynulý a souvislý výklad: Beránková dokáže srozumitelně vysvětlovat a přibližovat témata z dějin filosofie a jejímu výkladu neschází přinejmenším snaha o systematickosti; c) velice slušná orientace v pramenné literatuře: Beránková přečetla všechny filosofické spisy Descartovy a průběžně a inteligentně s nimi pracuje, což u našich studentů nebývá obvyklé.

Mezi nedostatky práce podle mého soudu patří: a) na počátku 2. a 3. části se objevují historicky orientované kapitoly, které mají čtenáře patrně zasvětit do kontextu. S těmito pasážemi se pojí dvě obtíže: Jednak Beránková namnoze přebírá výklad Dubyho, který je prostě jen jedním z možných; dále není jasný smysl těchto údajů. Vezměme si jako příklad větu: „Malá venkovská hospodářství zanikala kvůli lichvářům a řádění vojáků, docházelo k velkým majetkovým přesunům půdy a téměř ve všech provinciích došlo ke snížení podílu rolnické půdy“ (s. 40). Jak nám tato věta pomůže v analýze vlivu skepticizmu na formování Descartovy filosofie? b) Beránková je někdy příliš závislá na literatuře i v líčení dějin skepticizmu – zejména na Popkinovi: Viz např. s. 44-46, kde Beránková hovoří o autorech, které sama nikdy nečetla, a zcela spoléhá na Popkinův výklad; podobné je to se Sanchezem, kterého Beránková také zná jen ze sekundární literatury (s. 53n.); c) třetí problém vidím v poněkud přílišném zdůrazňování Descartovy závislosti na scholastice, které Beránková poněkud nekriticky přebírá od katolických autorů (zejm. od J. Beneše); zejména považují za nanejvýš sporné věty na konci kap. 3.3.1. (s. 57) o Descartově katolictví, jeho nezlomné víře a postoji obránce víry (proč tedy odešel do protestantského Holandska? – bránit víru?), stejně jako slova o jezuitách, kteří „předávali poznání, jež nebylo nikdy překonáno“. Podobně i věta ze závěru, že se Descartes obrátil „k Bohu, k víře, jako k záruce lidského poznání“ (s. 80) není správná – v Descartově filosofii vystupuje Bůh jako metafyzický princip, nikoli jako věroučný prvek, a to je podstatný rozdíl: Bůh filosofů není stejný jako Bůh křesťanů.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Stylistická úroveň práce A. Beránková je velice dobrá; práce neobsahuje standardní nešvary zatěžující studentské práce. Citace a odkazy na literaturu jsou až na detaily udělány velice pečlivě, přehledně a v souladu se zvyklostmi oboru. V textu se téměř neobjevují pravopisné chyby a překlepy (jen výjimečně např. „chválihodné“ s. 51). Není jasná pozn. 181: v textu se hovoří o Gail Fineové, v odkazu je ovšem uveden Paganini (s. 61).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Beránková napsala srozumitelnou, přehlednou a dobře rozvrženou práci o dějinách skepticismu a jeho vlivu na Descarta. Navzdory výhradám k určitým jednostranným interpretacím a navzdory nesouhlasu s některými tvrzeními Beránkové se domnívám, že se jedná o kvalitní práci. Jako školitel mohu říci, že Beránková pravidelně konzultovala, práce ji očividně bavila a věnovala se četbě a psaní, nakolik jen vzhledem k zaměstnání mohla. Proto navrhuji hodnocení výborně

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Výborně.

Datum: 5. května 2014

Podpis:

